

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра екологічного права

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«Еколого-правове забезпечення видобування нафти, газу та інших
корисних копалин»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Еколого-правове забезпечення видобування нафти, газу та інших корисних копалин» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021.

Розробники:

Разметаєв Сергій Володимирович,
кандидат юридичних наук, доцент

Єрмолаєва Тетяна Вікторівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри екологічного права
(протокол № 1 від 31.08.2021 р.)

Завідувач кафедри – Суєтнов Євгеній Павлович, кандидат юридичних наук,
доцент

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	«Еколого-правове забезпечення видобування нафти, газу та інших корисних копалин»
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Разметаєв Сергій Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент Єрмолаєва Тетяна Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка
Контактний телефон	057 7049297
E-mail	ekologpravo@ukr.net
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	

Анотація навчальної дисципліни

Розкриваються особливості правового регулювання використання надр та видобутку корисних копалин у сфері господарської діяльності, про загальні закономірності формування екологічних відносин у сфері господарювання та основних умінь і навичок по застосуванню норм та вимог екологічного законодавства в зазначеній сфері.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання порядку видобування нафти, газу та інших корисних копалин суб'єктами, що здійснюють публічне адміністрування дозвільної діяльності та господарську діяльність, вивчення вітчизняних та зарубіжних підходів до розуміння змісту ліцензування, лімітування та інших дозвільних процедур, вироблення основних умінь і навичок застосування гірничого законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інститут гірничого права, його змістовне наповнення;
- опанування інструментарієм інституту правового регулювання порядку видобування нафти, газу та інших корисних копалин, базовими категоріями гірничого та екологічного законодавства;
- визначення актуальних проблем правового регулювання порядку видобування нафти, газу та інших корисних копалин та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту;
- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку отримання дозволів на використання надр, розробки гірничого відводу, оцінки запасів родовищ корисних копалин тощо;
- наведення характеристики класифікації запасів та ресурсів корисних копалин та їх державного обліку і державної експертизи;
- розвиток навичок і умінь застосування норм гірничого та екологічного законодавства з урахуванням європейських стандартів і принципів діяльності енергетичного законодавства Європейського Союзу.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: екологічне право, земельне право, господарське право, право регулювання використання надр.

Кореквізити: право спеціального природокористування, дозвільно-ліцензійна процедура, правове регулювання екологічної безпеки, охорона надр.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних відносин у сфері господарського використання надр та видобутку корисних копалин, виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Демонструвати знання прав та обов'язків суб'єктів господарювання щодо використання природних ресурсів, правових форм, гарантій захисту та забезпечення їх виконання.

ПРН 3. Демонструвати знання прав та обов'язків суб'єктів господарювання щодо використання природних ресурсів, правових форм, гарантій захисту та забезпечення їх виконання

ПРН 4. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази, дискутувати зі складних правових проблем адаптації національного законодавства у сфері нафтогазодобування до енергетичного законодавства Європейського Союзу.

ПРН 5. Системно розуміти значення економічних заходів раціонального природокористування та охорони навколишнього природного середовища в межах економіко-правового механізму природокористування.

ПРН 6. Демонструвати знання особливостей правового регулювання використання надр та видобутку корисних копалин у господарській діяльності.

ПРН 7. Демонструвати знання умов, порядку та особливостей проведення та участі у конкурсі на укладення угоди про розподіл продукції.

ПРН 8. Демонструвати розуміння змісту правового статусу учасників угоди про розподіл продукції, особливостей участі Держави в цьому процесі.

ПРН 9. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій конкурсної процедури надання надр у користування, визначати процедурні рішення, що ухвалюються на кожній стадії укладання рішень про надання надр для видобутку корисних копалин.

ПРН 10. Знати і вміти застосовувати основні вимоги екологічної безпеки при здійсненні використання надр та видобутку корисних копалин під час господарської діяльності.

ПРН 11. Охарактеризувати процедуру проведення публічних слухань при оцінки впливу запланованої діяльності щодо видобутку корисних копалин.

ПРН 12. Охарактеризувати процедуру аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, внесення змін до дозволу користування надрами, зупинення та припинення його дії.

ПРН 13. Демонструвати знання процедури класифікації запасів та проявів корисних копалин, їх державного обліку, державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин.

ПРН 14. Розкривати особливості правового регулювання проектування й будівництва об'єктів розробки родовищ корисних копалин, консервації і ліквідації гірничих підприємств.

ПРН 15. Формувати власне бачення змісту гірничої контрольно-наглядової процедури.

ПРН 1.1. Проводити порівняльно-правовий аналіз нормативних актів гірничого законодавства із іншими нормативними актами екологічного права як національного, так і законодавства ЄС.

ПРН 1.2. Проводити порівняльно-правовий аналіз нормативних актів гірничого законодавства із іншими нормативними актами екологічного права як національного, так і законодавства ЄС.

ПРН1.3. Прогнозувати вплив різних соціально-економічних факторів на досягнення мети і завдань раціонального використання надр та видобутку корисних копалин в процесі господарської діяльності.

ПРН 1.4. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці, зокрема у сфері використання надр та видобутку корисних копалин.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Загальні засади правового регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності.	Загальні засади правового регулювання використання природних ресурсів у господарській діяльності.	8
2	Основи дозвільного та договірного регулювання використання надр та видобутку корисних копалин у господарській діяльності.	Основи дозвільного та договірного регулювання використання надр та видобутку корисних копалин у господарській діяльності.	7
3	Особливості укладання та виконання угод про розподіл продукції: еколого-правові аспекти.	Особливості укладання та виконання угод про розподіл продукції: еколого-правові аспекти.	12
4	Економіко-правовий механізм використання надр та видобутку корисних копалин у господарській діяльності.	Економіко-правовий механізм використання надр та видобутку корисних копалин у господарській діяльності.	8
5	Особливості правового регулювання використання надр та видобутку корисних копалин у господарській діяльності іноземними інвесторами.	Особливості правового регулювання використання надр та видобутку корисних копалин у господарській діяльності іноземними інвесторами.	5
6	Правові питання забезпечення екологічної безпеки територій і населення у сфері видобування корисних.	Правові питання забезпечення екологічної безпеки територій і населення у сфері видобування корисних копалин.	10
7	Оцінка впливу на довкілля запланованої діяльності щодо видобування корисних копалин.	Оцінка впливу на довкілля запланованої діяльності щодо видобування корисних копалин.	10
8	Правове регулювання поведінки з відходами у сфері гірничо-видобувної діяльності.	Правове регулювання поведінки з відходами у сфері гірничо-видобувної діяльності.	10
9	Правове регулювання раціонального використання й охорона надр.	Правове регулювання раціонального використання й охорона надр.	5
10	Юридична відповідальність за порушення законодавства	Юридична відповідальність за порушення гірничого законодавства. (чи	5

	у сфері охорони та використання надр. Вирішення спорів.	законодавства у сфері охорони та використання надр). Вирішення спорів	
--	---	---	--

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Еколого-правове забезпечення видобування нафти, газу та інших корисних копалин» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1996. № 47. Ст.256.
2. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2003. № 31 – 32. Ст. 263.

3. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.
4. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
5. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09. 2005 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2005. № 43. Ст. 483.
6. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.
7. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.
8. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.
9. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1991. № 29. Ст. 377.
10. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07. 2011 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2012. № 8. Ст. 61.
11. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1994. № 27. Ст. 218.
12. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2017. № 29. Ст. 315.
13. Конституція України від 28 червня 1996 р., № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141
14. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р., № 2768-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.
15. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р., № 132/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 36. Ст. 340.

16. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р., № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 92. Ст. 3248
17. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12. 1984 р., № 8073-X. *Відом. Верхов. Ради Української РСР*. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122
18. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р., № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст.131
19. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р., № 4356-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
20. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р., № 5403-VI. // *Офіц. вісн. України*. 2012. № 89. Ст.3589.
21. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р., № 1264. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.
22. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року: Закон України від 21.12. 2010 р., № 2818-VI // *Офіц. вісн. України*. 2011. № 3. Ст. 158.
23. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999 р. № 1039 – XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 44. Ст.391.
24. Про нафту і газ: Закон України від 12. 07.2001 р. № 2665-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 50. Ст. 262.
25. Гірничий закон України від 06.10.1999 р. № 1127-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 50. Ст. 433.
26. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 16. Ст. 70.
27. Про відходи: Закон України від 05.03.1998 р. № 187/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 36-37. Ст. 242

28. Про поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 30.06.1995 р. № 255/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 27. Ст. 198.
29. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 р. № 280-р. *Офіційний вісник України*. 2017. № 94. Ст. 2859
30. Про національну безпеку: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.
31. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-П. *Офіційний вісник України*. 2001. № 7. Ст. 268.
32. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13. 07. 2000 р. № 1908-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 42. Ст. 348.
33. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03. 2000 р. № 1550-III. *Офіційний вісник України*. 2000. № 15. Ст. 558.
34. Про забезпечення доступу до публічної інформації: Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 11.11.2011 р. № 444. *Офіційний вісник України*. 2011. № 95. Стор.181.
35. Про затвердження Положення про участь громадськості у прийнятті рішень у сфері охорони довкілля: Наказ Мінприроди України від 18.12.2003 р. № 168. *Офіційний вісник України*. 2004. № 6. Ст. 35.
36. Про затвердження Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля: Постанова Каб. Міністрів України від 29.06. 2011 р. № 771. *Офіційний вісник України*. 2011. № 55. Ст. 2210.
37. Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду і встановлення лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення: Постанова Каб. Міністрів України від 10.08.1992 № 459 (в

ред. Постанови Каб. Міністрів України від 16.12.2015 р. № 1173) // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/459-92-%D0%BF>

38. Про затвердження порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами: Постанова Каб. Міністрів України від 30.05.2011 р. № 615. *Офіційний вісник України*. 2011. № 45. Ст. 1832.

Література

Основна література

Екологічне право: підручник / [А.П.Гетьман, Г.В.Анісімова, А.К. Соколова та ін.]; за ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2019. 552 с.

Екологічне право України: підручник для студ. вищих навч. закладів/Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.»; за ред. І. І. Каракаша. Одеса: Фенікс, 2012. 788 с.

Екологічне право України. Академічний курс: Підручник / За заг. ред. Ю.С. Шемшученка. К.: ТОВ «Вид-во «Юрид. думка». 2008. 720 с.

Екологічне право України: Конспект лекцій у схемах (Загальна і Особлива частина): навч. посібник / Балюк Г.І. К.: Юрінком Інтер, 2006.192 с.

Екологічне право. Загальна частина (схеми і таблиці) : підручник / А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, В. В. Шеховцов та ін.; за заг. ред. А. П. Гетьмана. Х.: Право, 2015. 342 с.

Екологічне право. Особлива частина (схеми і таблиці) : підручник / А. П. Гетьман, А. К. Соколова, О. В. Донець та ін.; за заг. ред. А. П. Гетьмана. Х.: Право, 2015. 496 с.

Екологічне право в запитаннях та відповідях : навч. посіб. / А.П. Гетьман, Г.В. Анісімова, В.Л. Бредіхіна та ін. ; за ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2017. 208 с.

Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / А. П. Гетьман, А. К. Соколова, Г. В. Анісімова та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана. Х. : Право, 2014. 784 с.

Костицький В. В. Екологія перехідного періоду: держава, право, економіка (економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища в Україні). 2-е вид. К.: Український інформаційно-правовий центр, 2001. 390 с.

Гетьман А. П., Здоровко Л.М. Регіональний екологічний контроль: теорія правового регулювання. К.: Вид-во Інституту законодавчих передбачень і правової експертизи, 2004.

Анісімова Г. В. Теоретичні засади розвитку екологічного законодавства України в контексті природно-правової доктрини: монографія. Харків: Право, 2019. 672 с.

Бредіхіна В. Л. Конституційні засади права громадян на безпечне навколишнє природне середовище / В. Л. Бредіхіна. Х. : Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2008. 168 с.

Додаткова література

Євстігнєєв А. С. Екологічна безпека спеціального природокористування в Україні у контексті сталого розвитку: теоретико-правові аспекти : монографія / А. С. Євстігнєєв. Київ: 2018. 494 с.

Механізми та правові норми участі громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля / За ред. С. В. Разметаєва. Х.: ВПЦ «Контраст», 2011. 168 с.

Судовий захист екологічних прав громадян України: Довід. для суддів / Краснова М. В., Малишева Н. Р., Шевчук П. І. та ін. К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2001. 178 с.

Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики : монографія / Н. Р.

Кобецька. Івано- Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. 271 с.

Каракаш І.І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси в Україні: монографія. Одеса; Юридична література, 2017. 438 с.

Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. Київ : Алерта, 2012. 216 с.

Краснова Ю.А. Право екологічної безпеки України: теоретичні аспекти: монографія / за заг. ред. В.М.Єрмоленка. К.: НУБіП України, 2017. 589 с.

Черкашина М. К. Юридичні гарантії права природокористування: моногр. / М. К. Черкашина; за ред. Гетьмана А. П. Х.: ФІНН, 2010. 176 с.

Комарницький В. М. Організаційно-правові питання спеціального природокористування: Монографія. Луганськ : ЛДУВС, 2010. 192 с.

Комарницький В. М. Право спеціального природокористування: Монографія. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. 424 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Міністерства екології та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/>

Єдиний державний реєстр судових рішень : [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

Рішення Європейського Суду з прав людини щодо України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_9329

Офіційний сайт Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nlu.edu.ua>

Сайт наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://library.nlu.edu.ua/>

Практика Європейського Суду з прав людини у справах, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Environment_RUS.pdf

СЕНМК

Стандартизований навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Екологічне право України» (бібліотека НУЮАУ) URL : <http://library.nulau.edu.ua/>.

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети

тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекцій). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Еколого-правове забезпечення видобування нафти, газу та інших корисних копалин» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 30 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34